

АКТ

лісопатологічного обстеження насаджень

Коростишівського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» що потребують суцільної санітарної рубки

13.11.2025

м. Коростишів

Згідно листа філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» № 24039/40.1.9-2025 від 10.11.2025, наказу від 10.11.2025 № 2146/40.1.9 «Про утворення комісії з обстеження насаджень», згідно Санітарних правил в лісах України затверджених постановою КМУ № 555 від 27.07.1995 (далі- Правила) комісією в складі: начальника Коростишівського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» Олега ТИМОШЕНКА, начальника відділу охорони та захисту лісів Центрального міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Сергія СЕРИКА, представника Коростишівської міської ради Ігора ЗАГАРІЯ, інженера-лісопатолога I категорії державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» (далі ДСЛП «Київлісозахист») Валерія ГУТНІКОВА, інженера охорони та захисту лісу I категорії відділу охорони і захисту лісу філії «Столичний лісовий офіс» Ігора СТРАТОВИЧА, лісничого Кропивнянського лісництва Івана СОРОКИ, провели лісопатологічне обстеження насаджень Коростишівського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» на предмет призначення суцільної санітарної рубки (далі ССР) у 2026 році.

Коротка таксаційна характеристика ділянок лісу, які за санітарним станом потребують ССР, наведена за матеріалами базового лісовпорядкування 2019 року.

Кропивнянське лісництво

Категорія захисності - експлуатаційні ліси

Квартал 6 виділ 1 площа 13,9 га, склад 10СЗ+ДЗ+ВЛЧ, вік 80 років, повнота 0,80, бонітет 1, Н-25 м, D-28 см, ТЛУ-ВЗДС. В переважній частині виділу, на ділянці (1) площею 8,0 га спостерігається всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження деревостану стовбуровими шкідниками, та стихійним лихом вітровалом - буреломом.

Квартал 6 виділ 12 площа 3,6 га, склад 8СЗ2БП, вік 73 років, повнота 0,80, бонітет 1А, Н-28 м, D-28 см, ТЛУ-В2ДС. В переважній частині виділу, на ділянці (1) площею 2,3 га спостерігається всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження деревостану стовбуровими шкідниками, та стихійним лихом вітровалом - буреломом.

Категорія захисності – рекреаційно - оздоровчі ліси

Квартал 13 виділ 15 площа 10,3 га, склад 8СЗ2БП, вік 69 років, повнота 0,85, бонітет 1, Н-23 м, D-26 см, ТЛУ-В2ДС. В центральній частині виділу, на ділянці (1) площею 0,5 га спостерігається всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження деревостану стовбуровими шкідниками, та стихійним лихом вітровалом - буреломом.

Результат обстеження

Обстежені насадження характеризуються незадовільним санітарним станом – всиханням сильної інтенсивності.

Причиною погіршення санітарного стану насаджень в кв. 6 вид. 1,12; кв. 13 вид. 15 є пошкодження стовбуровими шкідниками – дерев сосни, великим і малим сосновими лубоїдами, синьою сосною златкою, сосновими вусачами, які в свою чергу, є носіями збудників офіостомових грибів. В результаті чого відбулося всихання соснових насаджень. Переважна кількість дерев відноситься до IV (відмираючі), V (свіжий сухостій) та VI (старий сухостій) категорій стану дерев (хвоя руда або відсутня, часткове або повне опадання кори, дерева відпрацьовані стовбуровими шкідниками, гілки другого і третього порядків відсутні). Під деревами спостерігаються «стрижені» пагони рудого кольору внаслідок минулорічного додаткового живлення соснових лубоїдів в кількості від 8 шт. до 10 шт. на 1 квадратний метр. Насадження розладнані, низькоповнотні, з великою кількістю сухоостою, що має зовнішню гніль, частина стала неліквідом та створює захаращення.

Листяні породи дерев, що присутні в насадженнях вражені корневими та стовбурними гнилями, які викликаються комплексом різних причин: дерева дуба звичайного - несправжнім дубовим трутовиком (*Fomitiporia robusta*), який викликає жовто-буру гніль стовбура, дерева берези повислої від трутовика справжнього (*Fomes fomentarius*) та бактеріальної водянки, трапляється вивалення дерев внаслідок поширення гнилизни в коренях та окоренках. Характер перебігу патологічних процесів у цих дерев різний, наявний як комлевий тип прояву та локалізації гнилей (наявність дупел в комлевій та прикореневій частинах стовбурів дерев), так і вершинний в кронах дерев, що призводить до прояву суховершинності (мікозів), широкого поширення. Також є наявність водяних пагонів, як одного із головних показників ослаблення деревостанів. Крім вищезгаданого, причинами погіршення санітарного стану обстежених насаджень є ослаблення і всихання дерев внаслідок їх природного старіння, внутрішньовидової та міжвидової конкуренції, несприятливих чинників середовища, що супроводжується заселенням і пошкодженням дерев стовбуровими шкідниками, які є переносниками інших патогенних мікроорганізмів.

Також дані ділянки постраждала від стихійного лиха вітровалу - бурелому, який пройшов у 2025 році. На ділянках наявні дерева з повним виверненням коріння з ґрунту, зі зламами стовбурів на висоті від 3 до 6 м, підірваною кореневою системою, з нахилом нижньої та середньої частини стовбура понад 30 градусів, обломами верхівкової частини дерев. В цілому насадження є небезпечними осередками подальшого розповсюдження хвороб лісу та стовбурових шкідників.

Кропивнянське лісництво

Категорія захисності – рекреаційно - оздоровчі ліси

Квартал 13 виділ 55 площа 3,9 га, склад 6ВЛЧ2С31Д31БП, вік 70 років, повнота 0,60, бонітет 2, Н-22 м, D-26 см, ТЛУ-С4ГДС. В північній частині виділу, на ділянці (1) площею 0,3 га спостерігається всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження деревостану пожежею минулих років, та стихійним лихом вітровалом - буреломом.

Результат обстеження

Причиною погіршення санітарного стану насаджень в кв. 13 вид. 55 є пошкодження пожежею минулих років сильного ступеня. Характер всихання дерев (відмираючих та сухостійних) - суцільний. Висота нагарів на стовбурах дерев до зони тонкої кори, а обвуглення зони кореневої шийки (з відмиранням камбію) - більше 3/4 периметра.

На деревах сосни хвоя відсутня. Дерева сосни відпрацьовані такими стовбуровими шкідниками як: великим та малим сосновим лубоїдом, синя соснова златка, сірий довговусий вусач тощо. Відбувається відшарування кори на стовбурах. Внутрішні тканини стовбурів в місцях поширення личинок ходів шкідників-ксилофагів характеризуються наявністю «синяви», яка характерна при поширенні її збудників - офіостомових грибів. Під деревами спостерігаються «стрижені» пагони світло-зеленого кольору внаслідок минулорічного додаткового живлення соснових лубоїдів в кількості від 8 шт. до 10 шт. на 1 квадратний метр.

Дерева інших лісоутворюючих порід (Бп, Дз, Влч,) відпрацьовані комплексом стовбурових шкідників. На листяних деревах гілки другого і третього порядків відсутні, відмічено опадання кори. Також на зазначених деревах присутня зовнішня або внутрішня стовбурова гниль, наявні плодові тіла грибів, відбувається вітровал через загнивання комлевої частини, частина дерев стала неліквідом.

Також дана ділянка постраждала від стихійного лиха вітровалу - бурелому, який пройшов у 2025 році. На ділянці наявні дерева з повним виверненням коріння з ґрунту, зі зламами стовбурів на висоті від 3 до 6 м, підірваною кореневою системою, з нахилом нижньої та середньої частини стовбура понад 30 градусів, обломами верхівкової частини дерев.

При натурному обстеженні кв. 13 вид. 55 було виявлено розбіжність основних таксаційних показників з матеріалами базового лісовпорядкування. Згідно Наказу Міністерства захисту довкілля природних ресурсів України від 21.07.2023 року №520 лісокористувачем складені відповідні акти, щодо розбіжностей.

ВИСНОВОК

На час обстеження вказані негативні чинники призвели до утворення значної кількості відмираючих дерев, свіжого сухостою, сухостою минулих років, вітровально-буреломних дерев. Життєздатні дерева I-III категорії стану (без ознак ослаблення, ослаблені та дуже ослаблені) на даних ділянках становлять повноту нижчу критичного показника п.27 діючих Правил.

Комісія визначила розладнані ділянки, які доцільно призначити у ССР згідно діючих Правил на таких площах:

Кропивнянське лісництво:

Кв.6 вид. 1(1) площа 8,0 га;

Кв.6 вид. 12(1) площа 2,3 га;

Кв.13 вид. 15 (1) площа 0,5 га;

Кв.13 вид. 55(1) площа 0,3 га;

Загальна площа по лісництву 11,1 гектарів

Всього обстежена площа складає **11,1 гектарів**, в тому числі по причинах призначення:

стовбурові шкідники - 10,8 гектарів;

пожежа минулих років - 0,3 гектара.

Також зазначаємо, що вищенаведені ділянки загальною площею 11,1 га пройдені процедурою відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» та отримано Висновок з оцінки впливу на довкілля № 21/01-12540/1 від 23.06.2025 року.

Відвід дерев в зазначену рубку проведено згідно п.п. 6, 15, 17, 27 діючих Правил.

Примітка: відбір дерев до рубки, геодезична зйомка частин таксаційних виділів, матеріально-грошова оцінка лісосік, визначення фактичних середніх розрядів висот та діаметрів проводилась силами держаної лісової охорони філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України».

Даним обстеженням нових осередків хвоє - гризів, хвороб лісу не виявлено.

Осередків карантинних шкідників та хвороб дерев, а також рослин і тварин занесених до Червоної книги України при обстеженні не виявлено.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

ССР провести в 2026 році згідно Правил та вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» та з дотриманням Висновку з оцінки впливу на довкілля № 21/01-12540/1 від 23.06.2025 року з використанням найефективніших методів і технологій запобігання негативному впливу на стан навколишнього природного середовища.

З метою оздоровлення та запобігання зараженню або пошкодженню суміжних насаджень, рубки провести в максимально стислі терміни з одночасним знищенням порубкових залишків.

Державній лісовій охороні Коростишівського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» вести постійний лісопатологічний моніторинг за санітарним станом суміжних насаджень, своєчасно виявляти осередки прояву і поширення шкідників та хвороб.

На зрубках, що утворяться після виконання призначених ССР провести лісовідновні роботи шляхом створення лісових культур на площі **11,1 га** на весні - восени 2026 року.

Посадку лісових культур здійснити згідно діючих схем змішування, способів обробітку ґрунту та інших технологічних особливостей у відповідності до лісорослинних умов.

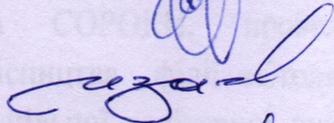
Підписи членів комісії:

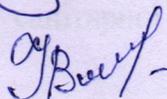
Олег ТИМОШЕНКО

Сергій СІРИК

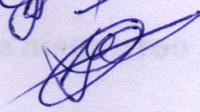
Ігор ЗАГАРІЯ

Валерій ГУТНІКОВ

Ігор СТРАТОВИЧ

Іван СОРОКА